

Raadsvoorstel

Onderwerp	Plan van Aanpak Versterking en Herstel Oldambt 2026
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	14 januari 2026
Datum raadsvergadering	28 januari 2026
Zaaknummer	86142-2025
Steller	Erwin Vening
Medeverantwoordelijke(n)	Cecile Keep
Portefeuillehouder(s)	Gert Engels

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	Het Plan van Aanpak Versterking Oldambt 2025 is in februari 2025 door de gemeenteraad besproken en vastgesteld: 9c1 (8a) Raadsbesluit inzake Plan van Aanpak Versterking en Herstel Oldambt 2025 - Raad 2025-02-26 Oldambt - iBabs Publieksporaal
Voorgesteld raadsbesluit	De raad besluit: 1. Het Plan van Aanpak Versterking en Herstel Oldambt 2026 vast te stellen. 2. Kennis te nemen van de voortgang van de versterkingsopgave en herstelaanpak in Oldambt.
Samenvatting	In de bijlage treft u het ‘Plan van Aanpak Versterking en Herstel Oldambt 2026’ aan ter vaststelling. Dit plan is opgesteld in opdracht van de lokale stuurgroep, waarin de gemeente Oldambt, Nationaal Coördinator Groningen (NCG) en het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) samenwerken. Het plan van aanpak bestaat uit twee delen. In het eerste deel staat het geactualiseerde plan voor de versterkingsopgave in 2026 centraal. Dit onderdeel over de versterking wordt – in lijn met de Tijdelijke wet Groningen – beoordeeld door het SodM en geldt als uitvoeringsopdracht voor de NCG. Het tweede deel is breder van opzet en geeft aan hoe we in Oldambt omgaan met de gevolgen van de aardbevingen en de uitwerking van Nij Begun. In dit deel gaan we ook in op de Agenda Herstel voor Groningen en de vertaling hiervan naar onze gemeente. Als gemeente hebben we hierbij een belangrijke rol en werken we steeds meer samen met IMG en NCG, maar ook met verenigingen van dorpsbelangen en inwonerswerkgroepen. Met onze inwonersondersteuning, beschikbare regelingen, investeringen in leefbaarheid en een aantal dorpsgerichte projecten geven we hier concreet invulling aan. In dit raadsvoorstel geven we een beknopte toelichting op het plan van aanpak en staan we stil bij enkele actuele ontwikkelingen en de doelen voor 2026.
Bijlage(n)	1. Plan van Aanpak Versterking en Herstel Oldambt 2026 2. Advies SodM (nazending) 3. Acceptatiebrief NCG (nazending)

AVG	In verband met de privacy van onze inwoners en in overeenstemming met de AVG, staat in het Plan van Aanpak geen informatie op adresniveau.
------------	--

TOELICHTING

Inleiding

Het plan van aanpak voor de versterking (eerste deel) is in hoofdzaak een actualisatie van het vorige plan in 2025. De versterkingsopgave in onze gemeente is nog steeds beperkt in aantal, maar de woningen waarvoor wél een versterkingsopgave geldt, zijn vaak complex en het proces is voor betrokken inwoners ingrijpend. In dit plan schetsen we de stand van zaken van de versterkingsopgave en de doelstellingen voor 2026. Het plan voor de versterking wordt, na toetsing door het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), vastgesteld door de gemeenteraad van Oldambt.

Deze werkwijze is vastgelegd in de Tijdelijke Wet Groningen (TWG), waarin is opgenomen dat gemeenten jaarlijks een plan vaststellen voor de versterkingsaanpak. Dit plan geldt vervolgens als uitvoeringsopdracht aan de NCG. We verwachten het advies van SodM in de loop van december en zullen dit advies als nazending toevoegen aan het raadsvoorstel. Gezien de voortgang van de versterking in Oldambt is onze inschatting dat dit advies geen impact zal hebben op het voorliggende plan. Ditzelfde geldt ook voor de acceptatiebrief van de NCG.

Het tweede deel van dit plan van aanpak richt zich op de bredere herstelopgave in het aardbevingsgebied en de uitwerking van Nij Begun. Daarbij staat de Agenda Herstel voor Groningen centraal, die afgelopen jaar samen met alle betrokken partijen is opgesteld en ondertekend. In dit plan van aanpak lichten we toe hoe we deze herstelagenda in Oldambt verder vormgeven, welke keuzes we maken en welke resultaten we in het komende jaar willen bereiken.

Het plan is opgesteld in opdracht van de lokale stuurgroep, waarin de gemeente Oldambt samenwerkt met de NCG en het IMG. Met de uitwerking van Nij Begun en de Agenda Herstel worden belangrijke stappen gezet richting erkenning, herstel en perspectief voor onze inwoners. Tegelijkertijd onderkennen we dat niet alle problemen daarmee zijn opgelost. In onze regio spelen meerdere opgaven tegelijkertijd, zoals gas- en zoutwinning, bodemdaling, funderingsproblemen en woningen in slechte staat. Voor ons als gemeente staan de veiligheid én het toekomstperspectief van onze inwoners voorop. We blijven ons inzetten voor hun belangen en ondersteunen waar dat mogelijk is – juist in situaties waar mensen al lang vastzitten. Samen met onze partners blijven we bouwen aan een duurzaam herstel en een betere toekomst voor Oldambt.

Motivatie

Het Plan van Aanpak 2025, dat in februari 2025 door de raad is vastgesteld, had als doel om alle woningen binnen de scope op te nemen en te beoordelen. Inmiddels is dit grotendeels gelukt. Daarmee is een belangrijke fase afgesloten: inwoners weten of hun woning versterkt moet worden of dat deze op norm (veilig) is verklaard. Daarnaast was het doel om voor alle woningen waar versterking nodig is de planvorming en/of de uitvoering te starten. De resultaten laten zien dat in 2025 minder woningen zijn versterkt dan vooraf gepland. Belangrijke oorzaken hiervoor zijn de samenloop met andere IMG-trajecten, bijvoorbeeld het combineren van versterking met schadeafhandeling, het later ontstaan van koppelkansen bij eigenaren (wensen om andere werkzaamheden te combineren met de versterking) en de beschikbare capaciteit bij aannemers.

Voor 2026 ligt de nadruk opnieuw op de uitvoering: het afronden van de versterking van de woningen die nog in behandeling zijn. Door vertraging in de uitvoering zien we wel dat het meerjarenbeeld opschuift en dat het niet lukt om in 2026 de versterking in Oldambt af te ronden. Verwachting is nu dat

dit in 2027 het geval zal zijn. Daarbij geldt dat met name agro en erfgoedpanden een langere doorlooptijd kennen vanwege de complexiteit. Hierbij blijft monitoring en bijsturing nodig, gezien de onzekerheden die de versterkingsoperatie met zich meebrengt.

In het plan van aanpak zijn de cijfers opgenomen van september 2025. Dit heeft te maken met de gezamenlijke afspraken in de regio en de toetsing door SodM. In dit raadsvoorstel zijn daarom ook de actuele cijfers van 1 december opgenomen.

- Totale werkvoorraad:	513
- Nog te starten:	-
- Opname:	13
- Beoordeling:	6
- Planvorming:	50
- Uitvoering:	26
- Afgerond:	418

Voor een toelichting op de cijfers verwijzen we naar het plan van aanpak.

Doelstellingen en resultaten versterking 2026

Hieronder zijn de belangrijkste doelen voor de versterkingsopgave voor 2026 weergegeven:

- Een substantieel deel van de circa 100 te versterken woningen in uitvoering brengen.
- Alle resterende adressen opnemen en beoordelen, inclusief nieuwe LOOV-adressen.
- De vergunningverlening en andere randvoorwaarden (tijdelijke huisvesting, nutsvoorzieningen, afwegingen RO en Erfgoed) zijn goed georganiseerd.
- Extra aandacht geven aan complexe en bijzondere situaties, met inzet van vangnetten, maatwerk en beschikbare regelingen.
- De uitvoering van de versterking zoveel mogelijk verbinden aan gebiedsgerichte aanpak, vooral in Nieuwolda, 't Waar en Nieuw-Scheemda. Dit doen we deels door het plan voor de gebiedsversterking in het hele dorpenlint. En daarnaast via de één-overheid-aanpak in het startgebied Nieuw-Scheemda en 't Waar.
- De mogelijkheden van het Agroprogramma, het Erfgoedprogramma en ook het MKB-programma zo goed mogelijk benutten voor onze boerderijen, (rijks)monumenten en karakteristieke panden.

Herstel Nij Begun

Door de vijf aardbevingsgemeenten, het Rijk, de provincie Groningen, de NCG en het IMG is gewerkt aan de Agenda Herstel van Groningen. Deze agenda is op 27 juni 2025 door alle bestuurders getekend en op 4 november door alle colleges bekrachtigd. De agenda is op 18 november ter kennisgeving gedeeld met de gemeenteraad (en ook met andere raden, staten en Tweede Kamer). Het doel van deze agenda is: "Een veilig, schadevrij, verduurzaamd, leefbaar en mooi Groningen, waar inwoners en ondernemers weer regie hebben over hun eigen leven." Als gemeente hebben we hierin een belangrijke en coördinerende rol, mede omdat een deel van de maatregelen uit Nij Begun bij de gemeente is belegd. We werken hiervoor intensief samen met IMG en NCG, maar ook met dorpsbelangenverenigingen, inwonerswerkgroepen en andere lokale partners. Concreet geven we hieraan invulling met onder meer forse investeringen in de openbare ruimte in het versterkingsgebied van het dorpenlint Nieuwolda, 't Waar en Nieuw-Scheemda, de gebiedsgerichte één-overheid-aanpak in Nieuw-Scheemda en 't Waar en de plannen voor Drieborg, waar schadeherstel, verduurzaming en leefbaarheid worden gecombineerd. Belangrijk hierbij is verder ook het plan van aanpak voor Leefbaarheid/Maatregel 14 dat in oktober 2025 door het college is vastgesteld en met de raad is gedeeld.

Voor onze gemeente betekent dit dat we ons richten op de volgende doelen:

- Veilig: alle woningen in de gemeente Oldambt zijn veilig en (waar nodig) versterkt.
- Schadevrij: we leveren vanuit onze rol een actieve bijdrage aan schadeherstel ten gevolge van gaswinning.
- Verduurzaamd: we stimuleren onze inwoners om te investeren in hun woning en om gebruik te maken van de beschikbare subsidies voor woningverbetering en verduurzaming.
- Leefbaar: we versterken de leefbaarheid en sociale cohesie in gebieden waar schade en versterken een rol speelt. Dit doen we samen met de inwoners en betrokken organisaties.
- Inwoners: onze inwoners die te maken hebben met de gevolgen van gaswinning willen we zo goed mogelijk bijstaan en ondersteunen. Hiervoor zetten we onder andere onze inwonersondersteuners in.

In het plan geven we een toelichting op deze doelen, schetsen we de relevante ontwikkelingen en gaan we dieper in op onze rol en inzet.

Herstelagenda Oldambt

Onze rol in de herstelopgave wordt groter. IMG en NCG blijven primair verantwoordelijk voor schadeherstel en versterking. De gemeente organiseert daarnaast integrale regie met de inwoner centraal, met koppeling aan verduurzaming en isolatie. Als eerste overheid zijn wij de aangewezen partij voor coördinatie en afstemming. We stellen hierbij de volgende drie onderwerpen centraal:

1. Samenwerking

Met NCG en IMG is de samenwerking geïntensiveerd. Dit doen we zowel op casusniveau als in de gebiedsgerichte projecten. Met de Agenda voor Herstel van Groningen is verder een grotere rol weggelegd voor de lokale stuurgroep waarin we met deze partijen samenwerken. Het doel is om (gebied)-opgaven goed in beeld te krijgen en te zorgen voor afstemming tussen schadeherstel, versterking, verduurzaming en leefbaarheid. Waar knelpunten ontstaan, krijgen partijen in de lokale stuurgroep meer ruimte om samen oplossingen te zoeken. Verder werken nauw samen met inwoners en dorpsbelangen, onder meer in de gebiedsontwikkeling Nieuwolda–'t Waar–Nieuw-Scheemda, maar ook in Drieborg. Met het plan voor Leefbaarheid/M14 wordt dit verder verbreed.

2. Inwoners centraal

We ondersteunen inwoners al sinds de start van de opgave en krijgen onder *Nij Begun* meer ruimte en middelen voor herstel en perspectief. Naast ondersteuning door inzet van onze inwonersondersteuners zetten we in op gebiedsgerichte ontzorging, collectieve ondersteuning en het versterken van de sociale cohesie. Verder benutten we de subsidieregeling constructieve maatregelen (blok B) en de knelpuntenpot om verschillen waar mogelijk te verkleinen en knelpunten op te lossen.

3. Dorpsgerichte aanpak

In 2024 is gestart met startgebieden binnen de één-overheid-aanpak om te leren en op te schalen. In Oldambt is gekozen voor Hamrikkerweg, later verbreed tot de dorpen Nieuw-Scheemda en 't Waar. Daarnaast werken we dorpsgericht aan herstelplannen. Dit doen we momenteel concreet voor Drieborg in samenwerking met de inwonerswerkgroep, IMG en BZK. En ook met de uitwerking van Maatregel 14.

In het plan gaan we uitgebreider in op bovenstaande onderwerpen en benoemen we de concrete maatregelen waar we mee aan de slag gaan in 2026.

Risicoparagraaf

De versterkingsopgave is erop gericht de veiligheidsrisico's in Groningen te verminderen. Het gaat daarbij niet alleen om de constructieve veiligheid van woningen, maar ook om de manier waarop inwoners veiligheid ervaren. Naast het versterken en herstellen van gebouwen is er daarom nadrukkelijk aandacht voor de zorg voor inwoners en het creëren van een duurzaam toekomstperspectief in de regio.

Betrokkenheid (externe) partners

Dit plan is opgesteld in opdracht van de lokale stuurgroep, waarin gemeente Oldambt, Nationaal Coördinator Groningen (NCG) en Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) samenwerken. Daarnaast wordt nauw samengewerkt met de andere aardbevingsgemeenten en de provincie, waarbij ook het Ondersteunend Bureau Gaswinning (OBG) een belangrijke rol speelt. Bestuurlijk vindt afstemming plaats in het Versterkingsoverleg Groningen (VOG) en met het Rijk via het Bestuurlijk Overleg Groningen (BOG). We zien de samenwerking met NCG en IMG en ook met het rijk toenemen, ook in de uitvoering van de Agenda Herstel voor Groningen.

Op lokaal niveau hebben we overleg met dorpsbelangen van de dorpen waar versterking plaatsvindt en waarbij gewerkt wordt aan plannen voor gebiedsontwikkeling. Dit betreft met name de Dorpsbelangen van Nieuwolda en Nieuw-Scheemda/ 't Waar. Hierover is tevens ook contact met woningbouwcorporaties Groninger Huis en Acantus. Voor de plannen in Drieborg is afgelopen jaar veelvuldig contact geweest met de werkgroep mijnbouwschade Drieborg (initiatief van inwoners) en is een plan opgesteld in samenwerking met IMG en ook het ministerie van BZK.

Consequenties

Met het vaststellen van het Plan van Aanpak Versterking en Herstel Oldambt 2026 scherpen we onze doelen en prioriteiten aan. De gemeente heeft hierin een regierol: we verbinden partijen, houden overzicht en bewaken de koers. Tegelijkertijd krijgen we als gemeente een grotere verantwoordelijkheid in de bredere herstelopgave en in de uitvoering van verschillende maatregelen uit Nij Begun en de Agenda Herstel voor Groningen. NCG en IMG blijven daarbij primair verantwoordelijk voor de uitvoering van de versterking en het schadeherstel.

Met de Herstelagenda Oldambt verbinden we veiligheid, schadeherstel, verduurzaming en leefbaarheid tot één integrale opgave. We werken dorpsgericht, zetten maatwerk voorop en organiseren één overheid rondom de inwoner. Belangrijk hierbij is om te benoemen dat we hiermee geen verkeerde verwachtingen wekken, we kunnen met onze gezamenlijke inzet niet alle knelpunten oplossen en verschillen wegnemen. Wel legt zij de basis voor concrete en merkbare verbeteringen voor inwoners en voor de professionals die hen dagelijks bijstaan.

Voor de aanpak van de aardbevingsopgave ontvangen we financiële middelen, zowel voor organisatiekosten als uitvoering van projecten. Met Nij Begun is onze rol groter geworden en ontvangen we meer financiële middelen, zeker ook voor wat betreft de herstelagenda. In 2024 zijn afspraken gemaakt tussen rijk en regio over de besteding van de middelen en het instellen van een meerjarige specifieke uitkering om de middelen over te maken (t/m 2030). Voor Herstel geldt het 'koste wat kost'-principe: als extra middelen nodig zijn, volgen (mogelijk) aanvullende afspraken. In dit plan lichten we toe om welke maatregelen het gaat, welke middelen we daarvoor beschikbaar hebben en wat onze inzet is voor het komende jaar.

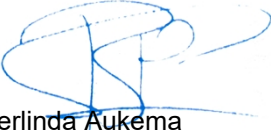
Vervolg

Na vaststelling door de gemeenteraad fungeert dit plan van aanpak (1^e deel), als uitvoeringsopdracht voor de NCG. De voortgang van de uitvoering van de versterking wordt periodiek besproken in de lokale stuurgroep. Dit geldt uiteraard ook voor de voortgang van de bredere herstelopgave. Waar dit nodig of wenselijk is, zullen wij de raad tussentijds informeren over de stand van zaken. De communicatie met inwoners en eigenaren over de versterking en herstel verlopen in principe via NCG en IMG als uitvoeringsorganisaties. Waar mogelijk willen we onze inwoners actief ondersteunen met o.a. de inzet van onze inwonersondersteuners. Daarnaast vraagt de uitvoering ook blijvende inzet van ons als gemeente, o.a. op het gebied van toezicht en vergunningverlening, maar zeker ook de afstemming met andere lokale opgaven op het gebied van zorg, veiligheid en sociale cohesie.

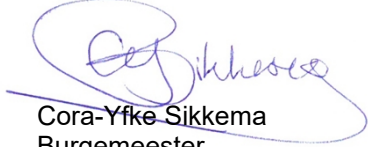
De versterking en schadeafhandeling in Oldambt blijven ook in 2026 een complexe opgave. Heldere, eerlijke en tijdige communicatie is hierbij cruciaal om vertrouwen te behouden en inwoners perspectief te bieden. Gezien de veranderende rol van de gemeente willen we in onze communicatie meer proactief zijn. Dit betekent dat we niet alleen informeren over de mogelijkheden, maar ook zichtbaar maken wat er gebeurt en (kleine) successen vieren. We streven naar communicatie die in beweging zet, begrijpelijk is en ervoor zorgt dat inwoners gelijke kansen krijgen om te profiteren van beschikbare regelingen en subsidies. In het plan van aanpak gaan we dieper in op de communicatiemiddelen en -activiteiten die we hiervoor inzetten.

Winschoten, 9 december 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Datum raadsvergadering 28 januari 2026	Agendapunt	Zaaknummer 86142-2025
Onderwerp Plan van Aanpak Versterking en Herstel Oldambt 2026		

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 december 2025

Besluit

1. Het Plan van Aanpak Versterking en Herstel Oldambt 2026 vast te stellen.
2. Kennis te nemen van de voortgang van de versterkingsopgave en herstelaanpak in Oldambt.

Winschoten, 28 januari 2026

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter